

Barbara Mąka-Stolingwa
barbara.maka-stolingwa@pwr.edu.pl
Beata Starosta
beata.starosta@pwr.edu.pl
Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej
Politechnika Wrocławska

Współpraca bibliotekarz – naukowiec na Politechnice Wrocławskiej

Streszczenie: W artykule zaprezentowane zostały różne formy współpracy pomiędzy kadrą naukową i władzami uczelni a bibliotekarzami. Realizując swoje podstawowe zadania, biblioteki pełnią wobec naukowców rolę służebną, pomagając im w dostępie do źródeł i informacji. Przedstawione zostały liczne przykłady współdziałania bibliotekarzy i naukowców na Politechnice Wrocławskiej, przede wszystkim w zakresie gromadzenia i selekcji zbiorów. Omówiona została również współpraca biblioteki z całą społecznością akademicką w ramach tworzenia i dostarczania informacji o piśmienniczym dorobku naukowym pracowników Politechniki Wrocławskiej.

Słowa kluczowe: biblioteka Politechniki Wrocławskiej, zasoby biblioteczne, gromadzenie zasobów, rola biblioteki, społeczność akademicka, dorobek naukowy

Motto

Biblioteki naukowe: służą potrzebom nauki i kształcenia, zapewniając dostęp do materiałów bibliotecznych i zasobów informacyjnych niezbędnych do prowadzenia prac naukowo-badawczych oraz zawierających wyniki badań naukowych¹.

Mówiąc o współpracy, myśli się zwykle o podejmowaniu wspólnych działań celem osiągnięcia lepszych rezultatów niż podczas działania indywidualnego², zatem aby współpraca mogła zaistnieć muszą wziąć w niej udział co najmniej dwie jednostki. Pojawiające się w literaturze przedmiotu definicje nie wspominają o wynikających ze współpracy korzyściach dla poszczególnych stron, jednak oczywistym wydaje się fakt, że dążenie do celu łączy się z motywacją, którą jest m.in. osiągnięcie satysfakcji, nie tylko zespołowej, ale również indywidualnej, ponieważ każdy uczestnik działania pragnie, by jego wkład pracy okazał się przydatny i został doceniony.

Jak to wygląda, gdy współpracującymi stronami są biblioteka i instytucja naukowa lub w mniejszej skali bibliotekarz i naukowiec? Już z założenia *Ustawy o bibliotekach* wynika, że biblioteka naukowa pełni rolę służebną wobec nauki i kształcenia, a co za tym idzie wobec instytucji, w ramach której funkcjonuje i oczywiście wobec jej kadry naukowej. Pracownicy naukowcy oczekują przede wszystkim zorganizowania dostępu do źródeł wiedzy niezbędnych w procesie badawczym i dydaktyce. Ponadto wiele polskich bibliotek zajmuje się rejestrowaniem i sprawozdawaniem dorobku naukowego pracowników, stając się specjalistami w zakresie oceny bibliometrycznej dorobku. Głównie w ramach tych podstawowych zadań biblioteki może pojawić się pole do współpracy z naukowcami.

¹ Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach. Dz.U. 1997 nr 85 poz. 539. W: *Internetowy System Aktów Prawnych – ISAP* [online]. [Dostęp 06.12.2018]. Dostępny w:

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19970850539>.

² ŚWIĄTEK BARYLSKA I. (red.) *Relacje w organizacji: podręcznik menedżera*, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2016. ISBN 978-83-8088-245-4.

W niektórych uczelniach zagranicznych, gdzie funkcjonują stanowiska bibliotekarzy dziedzinowych, zdarza się, że bibliotekarz, mający zwykle wykształcenie zgodne z profilem jednostki naukowej, jest zapraszany do współudziału w projekcie badawczym, ponieważ jego umiejętności wyszukiwania i porządkowania danych służących realizacji zadania są szczególnie użyteczne. Szerzej na ten temat pisze Lisa Federer w artykule pt. *Defining data librarianship: a survey of competencies, skills, and training*³.

Bibliotekarz z wykształceniem z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej nie jest postrzegany przez naukowca jako partner do merytorycznej współpracy w badaniach prowadzonych w uczelni. Jednak jego wiedza i umiejętności związane z wyszukiwaniem i pozyskiwaniem dostępu do źródeł wiedzy oraz ich oceną mogą być z powodzeniem wykorzystane przez pojedynczych badaczy lub zespoły badawcze.

Niniejszy artykuł ma na celu przedstawienie form współpracy realizowanej w Politechnice Wrocławskiej (PWr), na przestrzeni wielu lat funkcjonowania systemu biblioteczno-informacyjnego (do 2013 r. – Biblioteki Głównej i Ośrodka Informacji Naukowo-Technicznej wraz z bibliotekami wydziałowymi, a obecnie Biblioteki PWr i oddziałów bibliotecznych zlokalizowanych przy wydziałach).

Do początków lat 90. działały także biblioteki przy niektórych instytutach i katedrach (później włączone do bibliotek wydziałowych). Właśnie w tych bibliotekach, istniejących głównie na potrzeby pracowników naukowych danej jednostki, miała miejsce intensywna współpraca na linii: bibliotekarz-naukowiec. Bibliotekarz, biorąc czynny udział w życiu instytutu lub katedry, był postrzegany jako osoba „znajoma”, do której można było zwrócić się o wsparcie w różnego rodzaju zadaniach, niekoniecznie typowo bibliotecznych, lecz związanych z badaniami lub dydaktyką. Z drugiej strony bibliotekarz intensywnie korzystał z pomocy naukowców w procesie gromadzenia i selekcji księgozbioru. Także kwestie formalne związane z udostępnianiem zbiorów (liczba egzemplarzy, czas wypożyczenia) były dopracowywane indywidualnie, z uwzględnieniem potrzeb badacza. Czas realizacji zamówień (kupno lub wypożyczenia międzybiblioteczne), szczególnie literatury zagranicznej, był dosyć długi (kilka tygodni), więc kiedy zamówiona pozycja docierała, bibliotekarz natychmiast powiadamiał badacza lub nawet przynosił książkę wprost do jego gabinetu. Tego typu działania pracownik naukowy postrzegał jako troskę o jego czas oraz komfort pracy i doceniał paradoksalnie bardziej niż obecnie, kiedy dostęp jest natychmiastowy. Niejednokrotnie bibliotekarz był proszony o wyszukanie i zebranie literatury do badań, co często owocowało uznaniem go za współautora raportu rejestrowanego w bazie dorobku jako pracy naukowej niepublikowanej. Faktem jest, że w tamtych latach sporą część pracowników systemu biblioteczno-informacyjnego stanowiły osoby z wykształceniem technicznym – często absolwenci politechniki, co w znacznym stopniu ułatwiało współpracę przy realizacji tego typu zadań. Chociaż utrzymywanie wielu małych bibliotek było nieopłacalne dla uczelni, to podczas stopniowej ich likwidacji pracownicy naukowcy podnosili liczne protesty w celu zachowania wygodnej dla nich struktury organizacyjnej.

Obecna struktura systemu biblioteczno-informacyjnego w mniejszym stopniu sprzyja tak bliskiej współpracy: z jednej strony z powodu rosnącej anonimowości pracowników (liczna kadra i nie wszyscy się znają), z drugiej – z powodu ekspansywnej roli zasobów elektro-

³ FEDERER, L. Defining data librarianship: a survey of competencies, skills, and training. *Journal of the Medical Library Association* [online]. Vol. 106, iss. 3, s. 294–303. (2018). [Dostęp 06.12.2018]. ISSN 1558-9439. Dostępny w: <http://jmla.pitt.edu/ojs/jmla/article/view/306>.

nicznych, które już na etapie zakupu przeważają nad tradycyjnymi czasopismami i książkami. Wielu naukowców w ogóle nie przychodzi do lokalu biblioteki, wykorzystując jej zasoby dostępne online. Co ciekawe, mogą oni nawet nie mieć świadomości, że korzystają z zasobów bibliotecznych (tzn. z zakupionych przez bibliotekę licencji dostępu), gdyż numery IP służbowych komputerów umożliwiają bezpośredni dostęp do niektórych baz elektronicznych książek i czasopism. Pracownik biblioteki sam zatem stara się nawiązać współpracę z naukowcem, by jak najlepiej rozpoznać jego potrzeby, a tym samym dobrze realizować główne zadanie biblioteki naukowej, jakim jest wspieranie nauki i kształcenia. Poniższe przykłady współpracy wybrano w oparciu o doświadczenia pracowników zatrudnionych w różnych działach biblioteki Politechniki Wrocławskiej.

Zasoby drukowane

Czy naukowcy wspierają bibliotekarzy w zakupie, selekcji i udostępnianiu księgozbioru? Formularz zamówień umieszczony na stronie internetowej biblioteki nie jest wykorzystywany przez nauczycieli akademickich – bardzo mało zamówień napływa tą drogą. Są to głównie propozycje składane przez studentów.

Zakup książek zagranicznych – jest realizowany tylko na zamówienia pracowników naukowych. Każdy wydział otrzymuje roczny fundusz na ten cel. Bibliotekarze przypominają o tej możliwości i zachęcają badaczy do składania zamówień, starając się wykorzystać budżet maksymalnie. Odzew jest zróżnicowany w zależności od wydziału. Do niedawna były organizowane coroczne wystawy książki zagranicznej, gdzie naukowcy mieli okazję przejrzeć i wybrać interesujące ich tytuły do zakupu. Po każdej wystawie bibliotekarze realizowali większość zamówień, mając świadomość ich celowości.

Zakup książek polskich – obecnie jest bardzo małe wsparcie w tym zakresie. Dawniej funkcjonowali konsultanci wydziałowi, którzy przeglądali drukowane katalogi wydawców i zaznaczali interesujące dla wydziału pozycje do zakupu. Ponadto pracownicy dydaktyczni przed rozpoczęciem roku akademickiego przygotowywali listy podręczników, które planowali polecać studentom. Często opierali się na przygotowanych przez bibliotekarzy wykazach tytułów będących już w bibliotece. Wspólnymi siłami starano się zapewnić materiały niezbędne w procesie nauczania studentów. Bibliotekarze nadal wychodzą z propozycją tego typu działań, jednak rzadko otrzymują właściwy odzew. Odbywa się to raczej w wyniku indywidualnych zapytań niż stałego współdziałania.

Zakup czasopism drukowanych – dziekani wydziałów obligatoryjnie zatwierdzają przygotowane przez bibliotekę listy czasopism do prenumeraty.

Dary, wymiana – raz do roku biblioteka otrzymuje pokaźny zasób książek z Biblioteki Kongresu w Waszyngtonie. Udało się pozyskać konsultantów, którzy oceniają przydatność tytułów dla uczelni.

Kasacja – protokoły kasacyjne tworzone przez biblioteki zlokalizowane przy wydziałach podpisane są przez komisję kasacyjną, w skład której wchodzi obowiązkowo co najmniej jeden konsultant naukowy z ramienia wydziału. W przypadku tego działania można wyraźnie zauważyć spadające zaangażowanie konsultantów. Dawniej podejmowali decyzję na podstawie prze-

glądu przygotowanych do kasacji egzemplarzy, w późniejszym czasie ograniczali się do analizy wykazu tytułów, obecnie coraz częściej podpisują protokół „od ręki”.

Wypożyczenia międzybiblioteczne – pracownicy naukowcy wykazują zrozumienie dla potrzeb wypożyczalni międzybibliotecznej, udostępniając na krótki okres zbiory będące aktualnie w ich posiadaniu. Przy tej okazji zdarza się, że bibliotekarz jest pośrednikiem w nawiązywaniu kontaktów pomiędzy uczonymi zajmującymi się podobnym tematem o wąskiej specjalizacji.

Zasoby elektroniczne

Czy naukowcy wspierają bibliotekarzy w promowaniu, zakupie i trosce o poprawne działanie zasobów elektronicznych?

W połowie lat 90. Biblioteka Politechniki Wrocławskiej zaczęła udostępniać sieciowo licencjonowane bazy zasobów elektronicznych, a ponieważ były one nowością, podejmowano wspólne działania w celu efektywnego ich wykorzystywania w pracy naukowej i dydaktycznej. Bibliotekarze organizowali szkolenia, a naukowcy, którzy w nich uczestniczyli przekazywali zdobytą wiedzę kolegom oraz studentom piszącym prace dyplomowe lub zachęcali kolejne osoby do udziału w szkoleniach. Niektórzy wykładowcy byli zainteresowani przeprowadzeniem szkolenia dla doktorantów w ramach zajęć seminaryjnych. Obecnie tego typu reklama nie jest już niezbędna. Informacje o organizowanych szkoleniach trafiają do skrzynki mailowej każdego pracownika Politechniki Wrocławskiej, a także są na bieżąco aktualizowane na stronie internetowej biblioteki⁴.

Współdziałanie jest natomiast niezbędne przy podejmowaniu decyzji o zakupie nowych baz lub narzędzi wspomagających pracę naukowca. Oczywiście najważniejszym kryterium są statystyki wykorzystania, jednak sprawdzają się one głównie dla baz już funkcjonujących, natomiast w przypadku dostępów testowych cenne są opinie użytkowników.

Naukowcy korzystający z baz jednocześnie monitorują ich działanie, a o napotkanych problemach z dostępem lub innych nieprawidłowościach informują odpowiedzialnych za bazy bibliotekarzy. Przykładowo: naukowiec matematyk korzystał z czasopisma, które było dostępne w jednej z baz, natomiast tytuł nie znajdował się na Liście e-Źródła A–Z⁵. Jego interwencja w trosce o kompletność listy była cennym wsparciem.

Analiza cytowań prac naukowych pracowników Politechniki Wrocławskiej oraz Analiza dorobku naukowego pracowników Politechniki Wrocławskiej⁶

Bardzo ważnym przykładem współpracy są przygotowywane corocznie przez bibliotekę ww. analizy. Są to obszerne opracowania wydawane w wersji drukowanej oraz elektronicznej na potrzeby władz uczelni. Zawierają analizy dorobku nauczycieli akademickich

⁴ Biblioteka Politechniki Wrocławskiej – szkolenia i praktyki [online]. [Dostęp 06.12.2018]. Dostępny w: <http://biblioteka.pwr.edu.pl/uslugi/szkolenia-i-praktyki>.

⁵ Biblioteka Politechniki Wrocławskiej – lista e-Źródła A–Z [online]. [Dostęp 06.12.2018]. Dostępny w: <http://biblioteka.pwr.edu.pl/e-zasoby/lista-e-zrodla-a-z>.

⁶ Biblioteka Politechniki Wrocławskiej – analiza cytowań [online]. [Dostęp 06.12.2018]. Dostępny w: <http://biblioteka.pwr.edu.pl/uslugi/analiza-cytowan>.

oraz jednostek uczelni w postaci danych liczbowych, wskaźników bibliometrycznych. Na podstawie tych opracowań pracownicy, kierownicy jednostek i władze uczelni mogą dokonywać porównań oraz oceniać poszczególnych badaczy czy całe wydziały.

Wspieranie uczelni w obsłudze gości zagranicznych

Bibliotekarze wielokrotnie goszczą w swoich działach pracowników naukowych lub administracyjnych z uczelni zagranicznych, którzy przyjeżdżają na Politechnikę Wrocławską w ramach programów międzynarodowych. Pokazywanie nowoczesnego budynku biblioteki oraz jej zasobów i szerokiej działalności jest elementem promocji uczelni w świecie.

Rejestracja dorobku naukowego

Przykładem dobrej współpracy biblioteki z władzami uczelni i jej naukowcami jest baza DONA (Dorobek Naukowy). Jest to baza bibliograficzno-abstraktowa (z odesłaniami do pełnych tekstów) zawierająca dane dotyczące dorobku piśmienniczego pracowników Politechniki Wrocławskiej. Baza może z powodzeniem pełnić funkcję katalogu do wyszukiwania literatury, jednak głównym jej zadaniem jest rejestrowanie danych o publikacjach i pracach niepublikowanych, które odpowiadają potrzebom związanym z oceną dorobku naukowego pracowników, wydziałów lub całej uczelni.

Dane generowane z bazy są wykorzystywane w konkursach wewnętrznych (np. przy zatrudnieniu na stanowisko, przyznawaniu stypendiów dla doktorantów i studentów) czy przy procedurze o nadanie stopnia/tytułu naukowego. Są również brane pod uwagę przy podziale i rozliczaniu funduszy na badania statutowe, w sprawozdaniach z działalności naukowej uczelni i jej jednostek, wnioskach o finansowanie grantów, projektów, przy opracowywaniu założeń strategii uczelni, wykonywaniu analiz cytowań czy w rankingach uczelni⁷.

Informacje o publikacjach są również przekazywane do bazy MS-PBN (Moduł Sprawozdawczy Polskiej Bibliografii Naukowej) i posłużyły w ocenie jednostek przeprowadzonej w roku 2017, w celu nadania im kategorii naukowej. W bieżącym roku ocena dorobku pracowników i jednostek uczelni nabrała jeszcze większego znaczenia, w kontekście zmian związanych z wprowadzeniem nowej Ustawy o szkolnictwie wyższym (Konstytucji dla Nauki).

Z powyższych przykładów wynika, że troska o wysoką jakość bazy, jej kompletność i elastyczność związaną ze zmieniającymi się potrzebami ewaluacyjnymi, leży w kręgu zainteresowań zarówno bibliotekarzy, którzy wprowadzają dane, jak i uczelni, która korzysta z tych danych.

⁷ Temat oceny dorobku uczelni, jej autorów i jednostek był szeroko omówiony w artykule: KOMPERDA, A., MAŁKA-STOLINGWA, B. Wykorzystanie bazy dorobku naukowego w ocenie jednostek przeprowadzonej w roku 2017, w celu nadania im kategorii naukowej. W bieżącym roku ocena dorobku pracowników i jednostek uczelni nabrała jeszcze większego znaczenia, w kontekście zmian związanych z wprowadzeniem nowej Ustawy o szkolnictwie wyższym (Konstytucji dla Nauki). [Dostęp 06.12.2018]. ISSN 1507-7187. Dostępny w: <http://open.ebib.pl/ojs/index.php/ebib/article/view/565/743>.

Jak władze uczelni i pracownicy naukowcy wspierają rozwój bazy DONA?

Na Politechnice Wrocławskiej funkcjonuje zarządzenie rektora, dotyczące obowiązku zgłaszania publikacji do zarejestrowania. Ma to istotny wpływ na kompletność bazy. Sugestie bibliotekarzy dotyczące elementów niezbędnych w procesie dokumentowania są brane pod uwagę i znajdują odzwierciedlenie w zarządzeniach władz uczelni. Przykładowo, przy wydziałach powołano redaktorów naukowych, którzy weryfikują status publikacji (naukowy, popularnonaukowy) i raportów (sprawozdania z badań, raporty usługowe). Dzięki temu bibliotekarze nie muszą rozstrzygać przypadków wątpliwych samodzielnie, co chroni ich przed konfliktem z naukowcem, który może mieć niekiedy odmienne zdanie.

Wyżej wymienione wsparcie stanowi podstawę funkcjonowania bazy, ale równie ważna jest stała wymiana uwag, określanie rodzaju potrzeb i sposobów ich realizacji. W praktyce w ciągu roku dochodzi do kilku spotkań dyrektora biblioteki lub kierownika Działu Otwartej Nauki (dział odpowiedzialny za bazę DONA) z przedstawicielami władz uczelni, najczęściej prorektorami ds. nauczania i współpracy z gospodarką i informatyzacji, na których ustala się kierunek rozwoju bazy.

Niezwykle cenną wartością dla bibliotekarzy jako twórców, a raczej współtwórców bazy, są wszelkie uwagi dotyczące jej zawartości, możliwości wyszukiwawczych na stronie WWW oraz generowania bieżących zestawień, statystyk i analiz. Sugestie zmian lub dodania nowych elementów wyszukiwawczych, wskazania nieprawidłowości działania, opinie wyrażające satysfakcję użytkowników są wnikliwie analizowane i brane pod uwagę w dalszym procesie rozwijania funkcjonalności bazy. W tym zakresie współpraca zarówno z władzami uczelni, szefami jednostek uczelnianych, jak i z indywidualnymi pracownikami jest bardzo ożywiona, przynosząc pozytywne rezultaty w postaci rozwoju bazy.

Nowa Ustawa o szkolnictwie wyższym, nowe zasady ewaluacji

Osobnym zagadnieniem i obecnie najbardziej aktualnym jest ścisła współpraca dotycząca oceny jednostki oraz wszelkich kwestii związanych z nową ustawą o szkolnictwie wyższym tzw. Konstytucją dla Nauki. Chodzi tu nie tylko o współpracę w zakresie rejestrowania publikacji, ale przede wszystkim dostosowania się uczelni do wymogów nowej ustawy: kwalifikacji nauczycieli akademickich do liczby N, analizy jakości publikacji, analizy źródeł pod kątem ich przypisania do dyscyplin, zakładania profili w międzynarodowej bazie ORCID itp.

Biblioteka – jako jednostka, która ma dużą świadomość wprowadzanych zmian, ponieważ po pierwsze odpowiada za dane wysyłane do MS-PBN, a po drugie tworzy i obsługuje narzędzie do oceny pracowników czyli bazę DONA – stanowi istotne wsparcie dla władz uczelni. Najważniejsze zadania, realizowane w związku z wejściem Konstytucji dla Nauki, w których brali i nadal biorą udział bibliotekarze, to wsparcie uczelni w tworzeniu analiz w zakresie oceny dorobku i informowania o wszelkich zmianach związanych z raportowaniem publikacji w przyszłej ocenie jednostki. Opisano je poniżej.

Liczba N

Dane z bazy DONA ułatwiają władzom uczelni podejmowanie decyzji dotyczących polityki kadrowej. Zgodnie z projektowanymi przepisami MNiSW, negatywny wpływ na ocenę dyscypliny będą mieli pracownicy naukowcy, którzy w okresie objętym ankietą nie opublikują żadnej pracy w punktowanych przez MNiSW źródłach. W związku ze zbliżającym się terminem wysłania do POL-onu listy osób wchodzących w skład tzw. liczby N, dla władz uczelni niezwykle istotne było wskazanie tych nauczycieli akademickich, którzy w latach 2017–2019 nie mieli żadnego dorobku piśmienniczego lub nie opublikowali żadnej pracy podlegającej punktacji MNiSW. Informacje na ten temat zostały automatycznie wygenerowane z bazy DONA w postaci raportów. Dodatkowo, dla poszczególnych wydziałów przygotowane zostały szczegółowe wykazy dorobku autorów za lata 2017–2019 (w listopadzie ok. 200 wykazów).

Wykaz czasopism a dyscypliny naukowe

Bibliotekarze byli również zaangażowani w udzielanie pomocy naukowcom w konsultacjach dotyczących projektu wykazu czasopism przedstawionego przez MNiSW. W specjalnej ankiecie można było zgłaszać potrzebę dopisania dodatkowych dyscyplin reprezentowanych przez dany tytuł. W celu ułatwienia naukowcom tego zadania z bazy DONA zostały wygenerowane tytuły czasopism, w których autorzy PWr publikowali artykuły w ostatnich latach, wraz z zaznaczeniem, które z nich są na nowej liście czasopism⁸.

Klasyfikacja dyscyplin naukowych

Zgodnie z wymogami nowej ustawy o szkolnictwie wyższym zmianie ulega dotychczasowa klasyfikacja dyscyplin naukowych⁹. W związku z tym dokonuje się obecnie analizy i przekształcenia kodów klasyfikacji w bazie DONA celem dostosowania ich do nowych wytycznych. Pozwoli to na wyszukiwanie dorobku naukowego uczelni według poszczególnych dziedzin i dyscyplin.

Wsparcie merytoryczne

Bibliotekarze zajmujący się rejestracją dorobku piśmienniczego na bieżąco śledzą przepisy dotyczące ewaluacji. W związku z tym mogą służyć wsparciem merytorycznym pracownikom naukowym. Tego typu wsparcie ma miejsce najczęściej podczas bezpośrednich kontaktów naukowca z osobą dokumentującą jego dorobek, ale zdarza się, że przybiera formę oficjalnego szkolenia. Przykładem mogą być spotkania zorganizowane na Wydziale Architektury, mające uświadomić autorom, w których źródłach warto publikować, aby

⁸ Wykaz czasopism z baz Scopus i Web of Science wraz z dyscyplinami W: *Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego* [online]. [Dostęp 06.12.2018]. Dostępny w: https://www.gov.pl/documents/1068557/1069061/20181105_Wykaz_czasopism_z_baz_Scopus_i_Web_of_Science_-_dyscypliny.pdf/1d025268-d7fb-f114-e5eb-6a6362b833ac.

⁹ Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych. Dz.U. 2018 poz. 1818. W: *Internetowy System Aktów Prawnych – ISAP* [online]. [Dostęp 06.12.2018]. Dostępny w: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20180001818>.

przynieść jednostce jak największe korzyści. Bibliotekarze są również nierzadko zapraszani na posiedzenia rad wydziałów i inne spotkania, gdzie mogą służyć swoją wiedzą i doświadczeniem.

Istnieje również wsparcie merytoryczne ze strony władz uczelni dla bibliotekarzy. Pracownicy Działu Otwartej Nauki są zapraszani na specjalistyczne seminaria dla pełnomocników rektorów uczelni technicznych ds. POL-onu.

ORCID

W projekcie Rozporządzenia MNiSW w sprawie danych przetwarzanych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on (projekt z dnia 31 lipca 2018 r.) wskazany został „elektroniczny identyfikator naukowca ORCID” jako wymagany przy sporządzaniu wykazu pracowników uczelni¹⁰. W związku z powyższym władze PWr wydały zarządzenie, które zobowiązuje nauczycieli akademickich do zakładania profilu w bazie ORCID i zgłaszania identyfikatorów do Działu Otwartej Nauki, w celu ich umieszczenia w bazie DONA. Zarządzenie obliuguje także bibliotekarzy do udzielania autorom pomocy w realizacji tego zadania. Wykazy nazwisk z numerami ORCID są przekazywane do Repozytorium Agregowanych Danych o Nauce PWr (Radon), skąd będą wysyłane do POL-onu. Zgodnie z sugestiami autorów, stworzono możliwość eksportowania rekordów bibliograficznych z bazy DONA do profilu ORCID, za pomocą formatu bibtex. Została również opracowana instrukcja, która w dużym stopniu ułatwia autorom to zadanie.

Podsumowanie

Można stwierdzić, że na Politechnice Wrocławskiej współpraca między bibliotekarzem a naukowcem, między biblioteką a uczelnią nierzadko przyjmuje formę zorganizowanej działalności, realizowanej na podstawie pisemnego określenia celu i zasad współpracujący. Do takich przypadków można zaliczyć udział pracowników naukowych w komisjach kasacyjnych na wydziałach, podejmowanie decyzji o zakupie książek zagranicznych, podejmowanie decyzji o prenumeracie czasopism drukowanych oraz dokumentowanie dorobku naukowego. Większość przykładów współdziałania dotyczy jednak kontaktów niesformalizowanych, tym niemniej istotnych dla realizacji zadań stojących zarówno przed biblioteką, jak i uczelnią.

Kolejnym wnioskiem, jaki się nasuwa jest zmiana kierunków współpracy oraz jej intensywności na przestrzeni lat. Przed pojawieniem się i rozpowszechnieniem na uczelni zasobów elektronicznych duży nacisk kładziono na pozyskiwanie potrzebnej do badań literatury. Obecnie naukowiec mając łatwy i szybki dostęp do ogromu zasobów elektronicznych, zaawansowanych narzędzi wyszukiwawczych i kreatorów bibliografii, najbardziej potrzebuje właściwego zadbania o jego dorobek naukowy i na tym polu chętnie podejmuje współpracę, szczególnie w obliczu rosnących wymogów ewaluacyjnych.

¹⁰ Projekt rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie danych przetwarzanych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on [Projekt z dnia 31 lipca 2018 r.]. W: *Rządowy Proces Legislacyjny* [online]. [Dostęp 06.12.2018]. Dostępny w: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12314507>.

Bibliografia:

1. *Biblioteka Politechniki Wrocławskiej – analiza cytowań* [online]. [Dostęp 06.12.2018]. Dostępny w: <http://biblioteka.pwr.edu.pl/uslugi/analiza-cytowan>.
2. *Biblioteka Politechniki Wrocławskiej – lista e-Źródła A–Z* [online]. [Dostęp 06.12.2018]. Dostępny w: <http://biblioteka.pwr.edu.pl/e-zasoby/lista-e-zrodla-a-z>.
3. *Biblioteka Politechniki Wrocławskiej – szkolenia i praktyki* [online]. [Dostęp 06.12.2018]. Dostępny w: <http://biblioteka.pwr.edu.pl/uslugi/szkolenia-i-praktyki>.
4. FEDERER, L. Defining data librarianship: a survey of competencies, skills, and training. *Journal of the Medical Library Association* [online]. 2018, vol. 106, iss. 3, s. 294–303. [Dostęp 06.12.2018]. ISSN 15058-9439. Dostępny w: <http://jmla.pitt.edu/ojs/jmla/article/view/306>.
5. KOMPERDA, A., MAKA-STOLINGWA, B. Wykorzystanie bazy dorobku naukowego w ocenie jednostek naukowych i jej pracowników – na przykładzie bazy DONA Politechniki Wrocławskiej. *Biuletyn EBIB* [online]. 176 (2017). [Dostęp 06.12.2018]. ISSN 1507-7187. Dostępny w: <http://open.ebib.pl/ojs/index.php/ebib/article/view/565/743>.
6. Projekt rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa r. w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej [Projekt z dnia 30 lipca 2018 roku] W: *Rządowy Proces Legislacyjny* [online]. [Dostęp 06.12.2018]. Dostępny w: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12314505>.
7. Projekt rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie danych przetwarzanych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on [Projekt z dnia 31 lipca 2018 r.] W: *Rządowy Proces Legislacyjny* [online]. [Dostęp 06.12.2018]. Dostępny w: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12314507>.
8. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie pomocy de minimis w ramach programu „Wsparcie dla czasopism naukowych”. Dz.U. 2018 poz. 1832. W: *Internetowy System Aktów Prawnych – ISAP* [online]. [Dostęp 06.12.2018]. Dostępny w: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20180001832>.
9. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych. Dz.U. 2018 poz. 1818. W: *Internetowy System Aktów Prawnych – ISAP* [online]. [Dostęp 06.12.2018]. Dostępny w: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20180001818>.
10. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 7 listopada 2018 r. w sprawie sporządzania wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych. Dz.U. 2018 poz. 2152. W: *Internetowy System Aktów Prawnych – ISAP* [online]. [Dostęp 06.12.2018]. Dostępny w: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20180002152>.
11. ŚWIĄTEK BARYLSKA I. (red.) *Relacje w organizacji: podręcznik menedżera*, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2016. ISBN 978-83-8088-245-4.
12. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Dz.U. 2018 poz. 1668. W: *Internetowy System Aktów Prawnych – ISAP* [online]. [Dostęp 06.12.2018]. Dostępny w: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20180001668>.
13. Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach. Dz.U. 1997 nr 85 poz. 539. W: *Internetowy System Aktów Prawnych – ISAP* [online]. [Dostęp 06.12.2018]. Dostępny w: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19970850539>.
14. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Dz.U. 2018 poz. 1669. W: *Internetowy System Aktów Prawnych – ISAP* [online]. [Dostęp 06.12.2018]. Dostępny w: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20180001669>.
15. Wykaz czasopism z baz Scopus i Web of Science wraz z dyscyplinami W: *Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego* [online]. [Dostęp 06.12.2018]. Dostępny w: https://www.gov.pl/documents/1068557/1069061/20181105_Wykaz_czasopism_z_baz_Scopus_i_Web_of_Science_-_dyscypliny.pdf/1d025268-d7fb-f114-e5eb-6a6362b833ac.